

Svätá Marcela Rímska, vdova (330? - 410)

Sv. Marcela pochádzala z významnej rímskej rodiny. Narodila sa okolo r. 330. Ešte bola dieťaťom, keď jej zomrel otec. Pomerne skoro sa vydala, ale už sedem mesiacov po svadbe jej zomrel muž.

Tieto vážne udalosti nútili Marcelu zamyslieť sa nad pomínutelnosťou všetkého pozemského. Začal ju priťahovať príklad veľkého egyptského pustovníka Antona, o ktorom počula už v detstve od slávneho alexandrijského biskupa Atanáza. Začala vážne myslieť na to, že aj ona opustí pozemské veci a zasväť sa Bohu. Preto keď sa jej v r. 358 núkal výhodný sobáš s konzulom Cerealom, odmietla ho. Nepomohlo ani naliehanie matky Albíny. Naopak, urobila sľub čistoty, t. j. úplnej sexuálnej zdržanlivosti.

Podľa svedectva sv. Hieronyma Marcela prvá uviedla do rímskych šľachtických kruhov mníšske ideály. Jej palác na vršku Aventíne sa stal akýmsi asketickým strediskom, do ktorého prichádzali viaceré rímske šľachtické, ako Sofronia, Asella, Principia, Marcelína, Lea. Dokonca aj matka Albína sa pripojila k životu modlitby a sebazaprenia.

Nedalo sa tu hovoriť priamo o mníšskej komunite a mníšskom živote. Skôr to bol akýsi krúžok asketického života bez presných pravidiel. Ženy sa usilovali napodobňovať egyptských mníchov v pohrďaní svetom a v skutkoch sebazapierania. R. 373 navštívil Marcellin dom alexandrijský biskup Peter a rozprával rímskym dámam podrobnejšie o živote a pravidlách egyptských askétov.

Azda práve po r. 373 nadobudol život v Marcellinom dome viac mníšsku podobu. Začali zachovávať väčšiu uzavretosť, pôst a iné skutky kajúcnosti, pestovali pravidelnú modlitbu, duchovné štúdium, obliekali sa do jednoduchého rúcha. Tieto veci spomína v listoch sv. Hieronym, ktorý sa od r. 382 stal duchovným otcom asketickej skupiny na Aventíne.

Časom sa z Marcellinho domu vyvinulo akési biblické študijné stredisko. Na biblických čítaniach a rozhovoroch sa tam zúčastňovali nielen ženy, ale aj mníši a kňazi. Marcela sa naučila po hebrejsky, aby lepšie porozumela Starému zákonu, najmä žalmom. S ťažkými exegetickými otázkami sa obracala na sv. Hieronyma, a to aj listovne, keď učený svätec odišiel z Ríma do Palestíny a tam viedol pustovnícky život.

Marcelu spájalo s Hieronymom úzke duchovné priateľstvo. No rímska askétka nenasledovala Hieronyma v jeho extrémnych náhladoch a spôsoboch. Hoci si vážila a zachovávala chudobu, nezriekla sa všetkého zdedeného majetku v prospech Cirkvi a chudobných. Ani neodišla do Betlehema, hoci na ňu v listoch naliehali priateľky Paula a Eustochio, ktoré na Hieronymov podnet založili v tých končinách kláštor. Dala prednosť šíreniu asketického a kajúcnického života v Ríme. Jej dom bol po dlhé roky asketickou školou zvlášť pre panny a vdovy z rímskej šľachty.

Koncom štvrtého storočia sa utiahla už približne 70-ročná Marcela na odľahlejšie miesto mimo Ríma. Nasledovala ju tam jej duchovná dcéra Principia. Obidve sa vrátili do mesta až pri gótskej invázii koncom augusta r. 410. Barbarskí votrelci Marcelu surovo zbili. Usilovala sa pred nimi ochrániť mladú Principiu a len horko-ťažko sa jej to podarilo. Obidve sa zachránili útekom do baziliky sv. Pavla za hradbami.

Marcela zomrela krátko potom zlomená vysokým vekom a prežitým utrpením. Presný dátum jej smrti nie je známy.

Literatúra:

ONDRUŠ, R.: Blízki Bohu i ľuďom 4. Priatelia Dobrej knihy 1992